

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem dne 25. 10. 2022

ČESKÝ VÝZKUMNÝ TÝM FSE UJEP UPOUTAL POZORNOST NA MEZINÁRODNÍM POLI V OBLASTI KOSMICKÉHO VÝZKUMU

Výzkumný tým, pod vedením PhDr. Kateřiny Bernardové, prezentoval na prestižním kongresu Mezinárodní astronautické federace (IAF) výstupy z projektu „Aplikace psychosociálního přístupu k identifikaci a posílení adaptačních mechanismů člověka během dlouhodobých pilotovaných kosmických letů do hlubokého vesmíru“. Projekt finančně podpořila Technologická agentura ČR v rámci Programu ÉTA.

Základem českého projektu je **autorský vlastní model SOCIÁLNÍHO VÝZKUMU Kateřiny Bernardové z katedry sociální práce FSE UJEP**, který vytvořila a 25 roků ověřovala s tehdejší tým v prostředí rezortu obrany ČR. Ve výzkumném týmu s ní spolupracovali socioložka dr. Jitka Laštovková (nyní FSE UJEP), psycholog Dr. Daniel Štrobl (dříve rezort obrany České republiky), socioložka Dr. Eva Pavlíková (od roku 2010 dosud Armáda České republiky) a další odborníci.

Na Kongresu IAC 2022, který se letos konal ve dnech 18.–22. 10. v Paříži, byla stěžejním bodem jejich příspěvku 2. etapa ze série izolačních mezinárodního projektu „SIRIUS 2017–2023“, a sice čtyřměsíční **simulovaný let posádky „SIRIUS 19“ do hlubokého vesmíru** s plněním přesně stanoveného programu činností a náročných vědecko-výzkumných úkolů, včetně **simulace výstupů mimo vesmírnou loď** po přistání na Měsíci.

Sledovanou cílovou skupinou byl **šestičlenný genderově a multikulturně vyvážený tým osob**, který byl během mise pozorován a monitorován z pohledu tří specificky zvolených oblastí tvořících výše zmíněný výzkumný model:

- 1. Úroveň míry spokojenosti členů posádky s životními a pracovními podmínkami** po dobu izolace,
- 2. Struktura a dynamika skupinových vztahů a vazeb** v této malé sociální skupině,
- 3. Soubor specifických oblastí** vztahujících se k profesi kosmonautů/astronautů (např. pracovní výkonnost, únava, odpočinek, spánek, vliv stresu a další).

Prezentace českého týmu zaujala „světovou jedničku“ ve vesmírné psychologii a kosmickém výzkumu profesora Nicka Kanase z University of California, San Francisco (USFS), který se o projekt velmi detailně zajímal a vyzval tým Bernardové k aktivní účasti na dalším mezinárodním kongresu IAF v roce 2023 v ázerbajdžánském Baku.

Výstupem analýzy z celé série experimentů, která vyvrcholí 12měsíčním simulovaným letem na Mars, započatým v roce 2023, bude **návrh metodiky obsahující konkrétní postup pro zvládání extrémně náročných pracovních a životních podmínek exponovaných profesí spojených s dlouhodobou izolací a nadlimitní zátěží**. Jeho součástí bude i návod pro použití diagnostických/analytických, intervenčních a rozvojových nástrojů pro identifikaci nejčastějších rizikových situací, ke kterým dochází během izolace, a které mohou mít pro posádky fatální následky. Zároveň budou identifikovány i faktory, které rozvoj krizí podporují, a stanoveny nástroje pro posílení adaptačních mechanismů člověka a malé sociální skupiny v obdobných specifických situacích.

„Zjednodušeně řečeno – půjde o jakousi ‚kuchařku‘, která by mohla vysokou měrou přispět ke kvalitě odborné, psychologické a fyzické přípravy posádek pro simulované a zejména pilotované lety do blízkého i hlubokého vesmíru, a též minimalizaci či eliminaci rizik poškození mentálního a fyzického zdraví nejen těchto osob, ale i dalších exponovaných profesí, jako jsou například piloti, záchranáři, potápěči, policisté a další,“ uzavírá Kateřina Bernardová.

Prezentace k příspěvku, shrnující kompletní informace o týmu a jeho činnosti, je pro veřejnost volně přístupná.

Odkaz na fotografie a PowerPoint z modelu vesmírné lodi přímo z experimentu; archiv UJEP

Projekt TL03000257 „Aplikace psychosociálního přístupu k identifikaci a posílení adaptačních mechanismů člověka během dlouhodobých pilotovaných kosmických letů do hlubokého vesmíru“ byl podpořen Technologickou agenturou ČR v rámci Programu na podporu aplikovaného společenskovědního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA.

#MyJsmeUJEP

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí